DOMSTOLENS DOM (Første Afdeling)

11. september 2003 *

I sag C-323/02,

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved H.C. Støvlbæk, som befuldmægtiget, bistået af avocat E. Cabau, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøger,

mod

Hydrowatt SARL, Lyon (Frankrig),

sagsøgt,

angående et søgsmål anlagt af Kommissionen i medfør af artikel 238 EF med påstand om tilbagebetaling af restbeløbet af det forskud, der blev udbetalt af Kommissionen til sagsøgte i overensstemmelse med kontrakt nr. HY 134/87 FR, vedrørende udførelsen af et projekt, der var støtteberettiget i henhold til Rådets forordning (EØF) nr. 3640/85 af 20. december 1985 om ydelse af finansiel støtte til fremme af demonstrationsprojekter og industrielle pilotprojekter på energiområdet (EFT L 350, s. 29),

* Processprog: fransk.

har

DOMSTOLEN (Første Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, M. Wathelet, og dommerne P. Jann (refererende dommer) og A. Rosas,

generaladvokat: A. Tizzano
justitssekretær: R. Grass,

på grundlag af den refererende dommers rapport,

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

1 Ved stævning indleveret til Domstolens Justitskontor den 16. september 2002 har Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber i medfør af en voldgiftsbestemmelse på grundlag af artikel 238 EF anlagt sag mod selskabet Hydrowatt SARL (herefter »Hydrowatt«) med påstand om tilbagebetaling af et resterende forskudsbeløb på 25 109 EUR af i alt 37 109 EUR med tillæg af 23 422,91 EUR i rente. Forskudsbeløbet blev bevilget i forbindelse med en finansiering reguleret af kontrakt nr. HY 134/87 (herefter »kontrakten«), som Kommissionen har ophævet som følge af sagsøgtes misligholdelse af sine kontraktforpligtelser.

Faktiske og retlige omstændigheder

2 Ved beslutning af 29. oktober 1987, truffet i medfør af Rådets forordning (EØF) nr. 3640/85 af 20. december 1985 om ydelse af finansiel støtte til fremme af demonstrationsprojekter og industrielle pilotprojekter på energiområdet (EFT L 350, s. 29), tildelte Kommissionen Hydrowatt en støtte med henblik på gennemførelse af projektet »Nyt aggregat med turbine og generator, der er tilpasset lavt fald«.

3 Den 8. november 1989 indgik Kommissionen kontrakten med Hydrowatt vedrørende gennemførelsen af projektet.

4 Kontraktens artikel 4.3.2 bestemmer:

»Inden tre måneder efter underskrivelse af kontrakten, og herefter inden udløbet af hvert halve år, forelægger kontrahenten for Kommissionen i form af særskilte dokumenter:

— en detaljeret rapport om, hvorledes arbejdet skrider frem, en redegørelse for de opnåede resultater og om eventuel indgivelse af patentansøgninger

— [...]«

5 Kontraktens artikel 8 bestemmer:

»Nærværende kontrakt kan ophæves af Kommissionen uden særlige retsskridt, såfremt kontrahenten misligholder en af de forpligtelser, der påhviler ham i henhold til kontrakten, og navnlig i tilfælde af tilsidesættelse af bestemmelserne i artikel 4.3. Ophævelsen får virkning, efter der er fremsat påkrav, som er meddelt ved anbefalet brev med modtagelsesbevis, og såfremt påkravet ikke er efterkommet inden for en måned.

[...]

I de tilfælde, der er omfattet af de to foregående stykker, skal kontrahenten øjeblikkeligt tilbagebetale de beløb, der er udbetalt som finansiel støtte, til Kommissionen, med renter regnet fra den dato støtten blev modtaget. Kommissionen kan imidlertid tage hensyn til eventuelle arbejder, der har ført til et konkret resultat i overensstemmelse med det arbejdsprogram, der fremgår af bilag I til kontrakten. Der anvendes den rentesats, som Den Europæiske Fond for Monetært Samarbejde anvender for sine transaktioner i ecu, og som offentliggøres den første hverdag i hver måned.«

6 I henhold til kontraktens artikel 13 havde parterne aftalt at forelægge enhver tvist vedrørende gyldigheden, fortolkningen og gennemførelsen af kontrakten, som i henhold til dennes artikel 14 er undergivet fransk ret, for De Europæiske Fællesskabers Domstol.

7 I henhold til kontraktens bilag I bestod projektet af fem faser (undersøgelser og tilladelser, ingeniørundersøgelser, gennemførelse af ingeniørarbejder, materiel og installation såvel som aflevering og kontrol), hvoraf der i henhold til tabel 2 i

bilaget kun kunne ydes finansiel fællesskabsstøtte til de to sidste. I overensstemmelse med bilaget skulle disse arbejder påbegyndes den 1. november 1989 og afsluttes den 30. april 1991.

8 Den 8. december 1989 udbetalte Kommissionen i overensstemmelse med kontraktens bilag II, punkt I, stk. 1, litra a), et forskud til Hydrowatt på 37 109 ECU.

9 Da Kommissionen ved udløbet af fristen på tre måneder som fastsat i kontrakten ikke havde modtaget nogen rapport fra Hydrowatt, rykkede Kommissionen ved skrivelse af 21. marts 1990 for rapporten. Hydrowatt svarede ved skrivelse af 18. juni 1990 og anmodede om, at fristen blev forlænget til den 12. juli 1990.

10 Da Kommissionen fortsat ikke havde modtaget nogen rapport, sendte den ved anbefalet brev med modtagelsesbevis den 1. august 1991 et påkrav til Hydrowatt om fremsendelse af en rapport til Kommissionen inden for en måned, idet kontrakten ellers ville blive ophævet.

11 Da Hydrowatt ikke reagerede, fremsendte Kommissionen ved anbefalet brev med modtagelsesbevis den 24. januar 1992 en konstatering af kontraktens ophævelse og fremsatte krav om tilbagebetaling af det udbetalte forskud med tillæg af renter ifølge kontrakten.

12 Den 6. februar 1992 fremsendte Hydrowatt under henvisning til Kommissionens skrivelser af 1. august 1991 og 24. januar 1992 en rapport til denne, hvori der blev redegjort for »administrative vanskeligheder med henblik på at opnå tilladelse fra de regionale myndigheder til driften« og »et problem af teknisk art i forbindelse med den virksomhed, der skulle konstruere turbinerne«.

13 Ved skrivelser af 21. oktober 1992 og 8. februar 1993 anmodede Kommissionen på ny om tilbagebetaling af forskuddet. Den 6. april 1993 tilbagebetalte Hydrowatt 12 000 ECU.

14 Ved skrivelse af 6. november 1996 fremsendte Kommissionen et påkrav til Hydrowatt om tilbagebetaling af det resterende beløb. Denne skrivelse blev returneret til Kommissionen af postvæsenet. Det viste sig derefter, at Hydrowatt havde flyttet sit hjemsted.

15 Efter at have gennemført en undersøgelse ved justitskontorerne ved de franske handelsretter fandt Kommissionen frem til Hydrowatts nye hjemsted og sendte selskabet to nye påkrav ved skrivelser af 10. juli 1997 og 5. februar 1998.

16 Da Hydrowatt hverken efterkom disse skrivelser eller en skrivelse, som Kommissionen efterfølgende fremsendte den 19. november 2001, har Kommissionen anlagt nærværende sag.

Retsforhandlingerne ved Domstolen

17 Kommissionens stævning er blevet forskriftsmæssigt forkyndt for Hydrowatt. Da Hydrowatt ikke har indgivet svarskrift inden for den fastsatte frist, har Kommissionen i overensstemmelse med artikel 94, stk. 1, i Domstolens procesreglement fremsat begæring om, at Domstolen afsiger dom efter Kommissionens påstand.

18 Det må i den forbindelse ganske rigtigt konstateres, at Hydrowatt ikke har indgivet svarskrift inden for den fastsatte frist, som omhandlet i artikel 40, stk. 1, i Domstolens procesreglement. Domstolen skal som følge heraf afsige udeblivelsesdom. Da der ikke er tvivl om, at sagen kan antages til realitetsbehandling, skal Domstolen i henhold til procesreglementets artikel 94, stk. 2, undersøge, om sagsøgerens påstande forekommer begrundede.

Vedrørende ophævelsen af kontrakten og tilbagebetaling af det resterende forskudsbeløb

19 Kontraktens artikel 8, stk. 1, bestemmer, at i tilfælde af, at kontrahenten misligholder en af de forpligtelser, der påhviler ham i henhold til kontrakten, og navnlig i tilfælde af tilsidesættelse af forpligtelsen i medfør af artikel 4.3 til at fremlægge periodiske rapporter, kan Kommissionen efter at have fremsendt påkrav til kontrahenten, anse kontrakten for ophævet, hvis kontrakten fortsat ikke er opfyldt en måned efter fremsættelsen af påkravet. Påkravet skal meddeles ved anbefalet brev med modtagelsesbevis.

20 I henhold til kontraktens artikel 4.3.2 skal kontrahenten inden tre måneder efter underskrivelsen af kontrakten, og herefter hvert halve år, fremlægge en detaljeret rapport for Kommissionen om, hvorledes arbejdet skrider frem, og om de udgifter, der er afholdt.

21 Kontrakten blev underskrevet den 8. november 1989, og fristen for Hydrowatt til at fremlægge den første rapport begyndte at løbe fra denne dato.

22 Det fremgår af de oplysninger, som Kommissionen har fremlagt, at Hydrowatt ikke har fremlagt rapporter inden for den i kontrakten fastsatte frist. Desuden begrænsede Hydrowatt sig til — efter opfordring fra Kommissionen til at opfylde sin forpligtelse — ved skrivelse af 18. juni 1990 at anmode om en fristforlængelse frem til den 12. juli 1990. Ved udløbet af denne frist havde Hydrowatt fortsat ikke fremlagt nogen rapport.

23 Det er således med rette, at Kommissionen ved anbefalet brev med modtagelsesbevis den 1. august 1991 rettede påkrav til Hydrowatt om at iagttage sine forpligtelser inden for en måned. Da Hydrowatt ikke rettede sig efter dette påkrav, er det ligeledes med rette, at Kommissionen ved anbefalet brev med modtagelsesbevis den 24. januar 1992 konstaterede, at kontrakten var ophævet.

24 Den omstændighed, at Hydrowatt, under henvisning til Kommissionens skrivelser af 1. august 1991 og 24. januar 1992, den 6. februar 1992 tilsendte Kommissionen en rapport, hvori der blev redegjort for forsinkelserne med gennemførelsen af projektet, er uden betydning. Denne rapport blev nemlig fremsendt på et tidspunkt, hvor kontrakten allerede var ophævet. Selv om det antages, at de administrative og tekniske problemer, som rapporten henviser til, eventuelt kunne have begrundet forsinkelserne med gennemførelsen af projektet, hvis der i tide var gjort opmærksom på dem, kan disse problemer utvivlsomt ikke gøres gældende med henblik på at begrunde den manglende iagttagelse af forpligtelsen til at fremlægge en rapport inden for den i kontrakten fastsatte frist.

25 I henhold til kontraktens artikel 8, stk. 3, skal kontrahenten i tilfælde af Kommissionens ophævelse af kontrakten, der kan ske uden særlige retsskridt, øjeblikkeligt tilbagebetale de beløb, der er ydet i form af finansiel støtte.

26 Det fremgår imidlertid af samme bestemmelse, at Kommissionen kan tage hensyn til eventuelle arbejder, der har ført til et konkret resultat i overensstemmelse med det arbejdsprogram, der fremgår af kontraktens bilag I.

27 Kommissionens krav om tilbagebetaling af hele forskuddet henhører således under Kommissionens skøn i det konkrete tilfælde.

28 Kommissionens påstand skal således tages til følge for så vidt angår tilbagebetaling af det resterende forskudsbeløb, der er ydet af Kommissionen.

Vedrørende rentefastsættelsen

29 I henhold til kontraktens artikel 8, stk. 3, skal der af det beløb, der skal tilbagebetales, svares renter regnet fra den dag, støtten blev udbetalt. Det fremgår af samme bestemmelse, at der anvendes den rentesats, som Den Europæiske Fond for Monetært Samarbejde anvender for sine transaktioner i ecu, og som offentliggøres den første hverdag i hver måned.

30 Det fremgår af de oplysninger, Kommissionen har fremlagt, at Hydrowatt har modtaget en acontoudbetaling på 37 109 ECU den 8. december 1989. Kommissionen modtog en delvis tilbagebetaling på 12 000 ECU den 6. april 1993, hvorfor der resterer et beløb på 25 109 ECU.

31 I stævningen har Kommissionen ikke nedlagt påstand om tillæg af renter, indtil fuld betaling sker, men til den 30. juni 2002, som er den dato, frem til hvilken Kommissionen har nedlagt påstand om betaling af rente ifølge kontrakten.

32 Følgelig skal der til det beløb, som Hydrowatt skal tilbagebetale til Kommissionen, lægges morarente ifølge kontrakten på grundlag af følgende beløb:

— 37 109 ECU fra den 8. december 1989 til den 6. april 1993

— 25 109 ECU fra den 7. april 1993 til den 30. juni 2002.

33 I overensstemmelse med artikel 2, stk. 1, i Rådets forordning (EF) nr. 1103/97 af 17. juni 1997 om visse bestemmelser vedrørende indførelsen af euroen (EFT L 162, s. 1) skal henvisningen til ecu erstattes af en henvisning til euroen i forholdet 1 EUR: 1 ECU.

34 Det fremgår af de dokumenter, Kommissionen har fremlagt, at for perioden fra den 8. december 1989 til den 6. april 1993 udgør rentebeløbet beregnet på grundlag af 37 109 EUR og på grundlag af den månedlige rentesats, som Den Europæiske Fond for Monetært Samarbejde anvender for sine transaktioner i ecu, i alt 12 498,50 EUR. For perioden fra den 7. april 1993 til den 30. juni 2002 udgør rentebeløbet beregnet på grundlag af 25 109 EUR og på grundlag af den månedlige rentesats, som Den Europæiske Fond for Monetært Samarbejde anvender for sine transaktioner i ecu, offentliggjort fra august 1994 under betegnelsen den rentesats, som Den Europæiske Fond for Monetært Samarbejde

anvender, og herefter fra april 2000 under betegnelsen renten på Den Europæiske Centralbanks primære markedsoperationer, i alt 15 577,26 EUR. Det samlede rentebeløb beregnet på dette grundlag udgør således 28 075,76 EUR.

35 I den renteberegning, som Kommissionen har fremlagt, har den imidlertid for perioden fra den 8. december 1989 til den 6. april 1993 anvendt en fælles rentesats på 10,27837%, afrundet til 10,28%, og for perioden fra den 7. april 1993 til den 30. juni 2002, en fælles rentesats på 4,619591%, hvilket svarer til den gennemsnitlige månedsrente i disse perioder. Efter denne beregning udgør renterne samlet set 12 707,04 EUR for den første periode, og 10 715,87 EUR for den anden, i alt 23 422,91 EUR.

36 Eftersom dette beløb er lavere, skal Kommissionens påstand om betaling af renter på 23 422,91 EUR tages til følge.

37 Det følger af ovenstående bemærkninger, at Hydrowatt skal tilpligtes at betale Kommissionen 25 109 EUR med tillæg af rente ifølge kontrakten på 23 422,91 EUR.

Sagens omkostninger

38 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da Kommissionen har nedlagt påstand om, at Hydrowatt tilpligtes at betale sagens omkostninger, og Hydrowatt har tabt sagen, bør selskabet pålægges at betale sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN (Første Afdeling)

1) **Hydrowatt SARL tilpligtes at betale Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber 25 109 EUR med tillæg af rente ifølge kontrakten på 23 422,91 EUR.**

2) **Hydrowatt SARL betaler sagens omkostninger.**

Wathelet Jann Rosas

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 11. september 2003.

R. Grass M. Wathelet

Justitssekretær Formand for Første Afdeling